

01
2025

letnik XVI

brezplačnik Muzeja novejšje zgodovine Celje
in Pokrajinskega muzeja Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

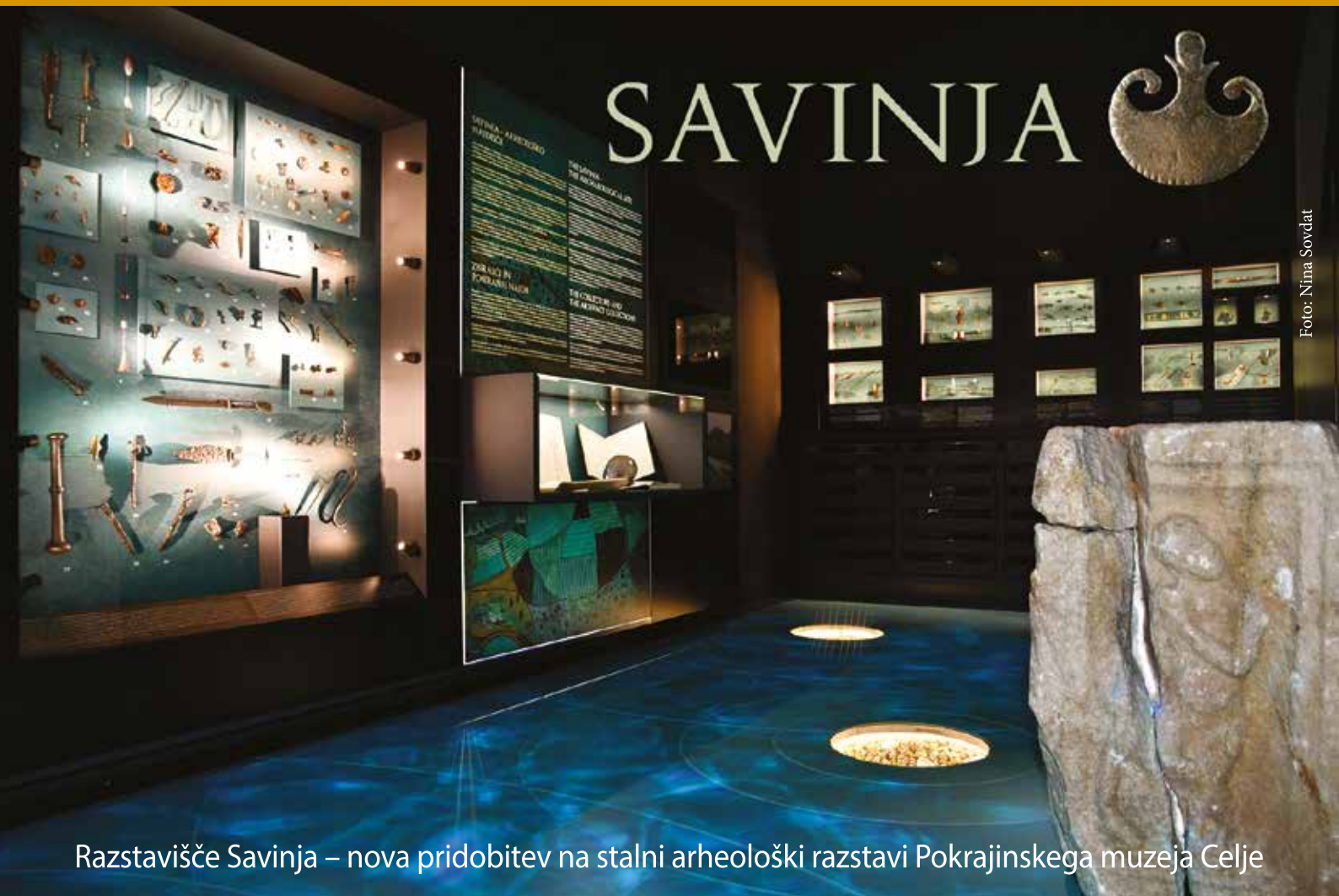

Foto: Nina Sovdat

Razstavišče Savinja – nova pridobitev na stalni arheološki razstavi Pokrajinskega muzeja Celje

Oblikovanje: Suzana Savija

Celje v letu 1945

Ob osemdeseti obletnici konca druge svetovne vojne bomo v Muzeju novejšje zgodovine Celje 8. maja odprli razstavo, 12. maja pa organizirali še znanstveno konferenco.

>>3

Foto: Maja Antončič

Irena Čerčnik

Kustosinja v Centru sodobnih umetnosti, ki je od letošnjega leta sestavni del Pokrajinskega muzeja Celje, se pri svojem delu srečuje tudi z izzivi težkih družbenih vprašanj in tabuiziranih tem.

>>5

Risba: Marjan Gabrillo

Mamut po mamutu

Razstava, ki so jo v Medobčinskem muzeju Kamnik leta 2008 pripravili ob 70. obletnici odkritja mamutovih ostankov v Nevljah pri Kamniku, gostuje v Pokrajinskem muzeju Celje.

>>6

Konec vojne, živel mir

dr. Tonček
Kregar, direktor
Muzeja novejšje
zgodovine
Celje

Foto: Milna Vidrih

8. maja 1945 se je z nemško kapitulacijo uradno končala druga svetovna vojna v Evropi. V najhujši moriji v človeški zgodovini je življenje izgubilo skoraj nepredstavljenih 60 milijonov ljudi, močno pa je prizadela in zaznamovala tudi naš slovenski prostor, v katerem je dogajanje med vojno in neposredno po njej zahtevalo več kot 100.000 smrtnih žrtev. Nesporno dejstvo je, da sta upor proti okupatorju ter zmaga nad nacifašizmom ubranila slovenstvo, utrdila in dvignila narodno (samo) zavest ter večini prebivalstva prinesla olajšanje, mir in svobodo. Obenem pa je osvoboditvi sledilo krvavo maščevanje ter obračun s poraženci, pripadniki nemške manjšine in drugimi dejanskimi ali zgolj domnevnimi nasprotniki revolucionarnega komunističnega režima, ki si je na ruševinah starega sveta prizadeval zgraditi novo družbeno ureitev in odnose. Zato ne preseneča, da ta zgodovinska prelomnica še vedno odzvanja v naši kolektivni zavesti in vzbuja paletu najrazličnejših čustev in občutkov, od ponosa in hvaležnosti do bolečine in travm.

Letos obeležujemo njeno osemdeseto obletnico, kar ni le priložnost, temveč tudi obveza za njen čim bolj celovit, poveden in objektivni zgodovinsko-muzeološki prikaz. V ta namen bomo v Muzeju novejšje zgodovine Celje v četrtek, 8. maja, odprli novo občasno razstavo z zgornjim naslovom, ob njej pa skozi vse leto pripravili še vrsto spremljevalnih dogodkov in vsebin, namenjenih najširšemu krogu obiskovalcev.

Ko govorimo o preteklosti, imamo namreč vselej v mislih tudi to, čemur smo priča danes, in kaj nas čaka jutri. Pri čemer nas vojne strahote in genocid, nedaleč od nas, kot tudi podiranje temeljev, na katerih je leta 1945 nastala povojna Evropa, navdajajo s skrbjo in negotovostjo. In prav zato je zavedanje o pomenu miru in svobode še toliko bolj pomembno.

15. 5. - 18. 6. 2025

**30 let Otroškega muzeja
Hermanov brlog**

razstava na prostem - Krekov trg

21. 6. 2025 / od 15. do 19. ure

**Rojstnodnevno druženje s
Hermanom Lisjakom**
*kulturno, lutkovno, plesno,
glasbeno in ustvarjalno druženje
za otroke vseh starosti*

jesen 2025

**Strokovna konferenca
ob 30-letnici Otroškega muzeja
Hermanov brlog**

mnzc
muzej novejšje zgodovine | celje

Muzej novejšje zgodovine Celje,

Prešernova ulica 17, Celje

Stalne razstave: **Živeti v Celju, Otroški muzej**

Hermanov brlog

Občasne razstave: **Svet Hermanovih prijateljev**

(Otroški muzej Hermanov brlog), »**Konec vojne,**

živel mir«: **Celje 1945** (Galerija, od 12. maja 2025),

Popularna glasba na poštah znamkah

(Avla MnZC, 29. maj–22. junij 2025)

Odprto: torek–petek od 9.00 do 17.00, sobota od 9.00

do 13.00, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00

Fotohiša Pelikan, Razlagova ulica 5, Celje: **Stalna**

razstava (Fotohiša), **Odmevi zmage, čas osvoboditve**

in leto 1945 v slikah (Galerija Božena, do jeseni)

Odprto: po predhodni najavi: <https://www.muzej-nz-ce.si/odpiralni-cas-in-vstopnina/>

Stari pisar, Prešernova ulica 20, Celje

Odprto: torek–sobota od 9.00 do 13.00

(po predhodni najavi)

Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna

nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december

www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje

Stalne razstave: **Kulturnozgodovinska razstava, Od**

gotike do historicizma po korakih (prilagojeno za

osebe z okvaro vida), **Alma M. Karlin Poti**.

Občasne razstave: **Grb grofov Celjskih in sistem**

kvaternijev, Obtežilniki za papir, Zbrano in

izbrano iz vseh koncev sveta - Zapuščina Štefke

Cobelj v PMC (konec maja 2025)

Razstavišče Knežji dvor, Trg Celjskih knezov 8, Celje

Stalne razstave: **Celeia - mesto pod mestom, Grofje**

Celjski, Od šivanke do zvezd (prazgodovina, Savinja)

Občasne razstave: **Mamut po mamutu**

Odprto: marec–oktober: torek–nedelja od 10.00

do 18.00; zaprto: ob ponedeljkih in praznikih

www.pokmuz-ce.si

Center sodobnih umetnosti, Trg Celjskih knezov 8,

Celje: **Umetno, naravno in ekologija zaupanja**

(Galerija sodobne umetnosti, do 22. junija 2025)

Odpiralni čas: <https://csu.si/>

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

17. april 2025

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšje zgodovine Celje

in Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednica: dr. Tonček Kregar

in Stane Rozman

Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek

Uredniški odbor: dr. Tonček Kregar,

dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman,

Nataša Žmahar

Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano,

Inspiro d.o.o.

Računalniški prelom: R. Počivašek

Lektoriranje: Špela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Grafika Gracer

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik,

ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju

najširše javnosti z delom muzejev.

Oblikovanje: Surana Senica

Razstava in znanstvena konferenca ob osemdseti obletnici konca druge svetovne vojne

Razstava z naslovom *Konec vojne, živel mir: Celje 1945* se osredotoča na prikaz kompleksnosti dogajanja v letu 1945 v Celju in na Celjskem, ki ga ni mogoče razumeti brez uvida v širši kontekst vojne in okupacije. Zato bo na njej predstavljena široka paleta vsebin, od nacističnega nasilja in raznarodovanja do upora in osvoboditve ter povojne represije in obnove. Posebna pozornost je namenjena usodi otrok, žrtev vojnega in povojnega nasilja, prvič pa bodo na ogled tudi nekateri predmeti in fotografije, ki smo jih v muzeju pridobili v zadnjem desetletju. Ob razstavi bo v MnZC 12. maja 2025 potekala znanstvena konferenca Celje in leto 1945, ki jo organiziramo v sodelovanju z Zgodovinskim društvom Celje in Univerzo Alma Mater Europaea ter pod pokroviteljstvom Mestne občine Celje. Na njej bo petnajst uglednih slovenskih zgodovinarjev in raziskovalcev iz slovenskih univerz, inštitutov in muzejev osvetlilo različne vidike dogajanja v Celju in Sloveniji med drugo svetovno vojno, s poudarkom na letu 1945. Namenjena je tako strokovni kot širši javnosti, vstop nanjo je prost. **T. K.**

Znamka Veronika Deseniška

Pošta Slovenije je na pobudo PMC izdala priložnostno poštno znamko, s katero obeležujemo 600-letnico tragične smrti Veronike Deseniške. Spektakularna predstavitev znamke je bila v Taboru. Izbira kraja ni bila naključna, saj je bila na bližnji Ojstrici nesrečna Veronika leta 1425 umorjena. S tovrstno filatelistično akcijo smo na poseben način prispevali k promociji naše kulturne dediščine. To je bil hkrati prvi v nizu dogodkov, ki jih bomo letos v muzeju posvetili Veroniki in grofom Celjskim. **D. Ž.**

Foto: Nataša Žmaher

Znamko je oblikovala Tina Pregelj Skrt.

Zapuščina dr. Štefke Cobelj Pokrajinskemu muzeju Celje

Dr. Štefka Cobelj, umetnostna zgodovinarica in etnologinja, je skozi svoje službovanje v Beogradu imela možnost strokovnih potovanj po različnih državah. Vse to se je odražalo v oblikovanju zbirk različnega gradiva, ki so nastajale v času njenega bivanja na Ptujju od sredine sedemdesetih let. Poleg zbirk nakita, zbirk etnoloških predmetov regionalnega in neevropskega prostora ter numizmatike je pozornost namenila zbirki keramičnega, porcelanskega in steklenega posodja in izdelkov iz kamenine. **J. R.**

Foto Martin Ozimec

Štefka Cobelj

::vtol:: (Dmitry Morozov), Navigator, 2021

Umetno, naravno in ekologija zaupanja

Razstava, ki je v Galeriji sodobne umetnosti na ogled do 22. junija, se osredotoča na aktualne tendence v polju raziskovalne umetnosti in robotike v slovenskem prostoru. Z izborom del, v katerih se naravno in umetno povežeta in združujeta, se usmerja na eno izmed najbolj inovativnih področij sodobnega ustvarjanja. V ospredju sta posthumanistična misel ter dojemanje sveta kot skupnostnega prostora, ki temelji na partnerskem in etičnem odnosu med človekom, naravo in stroji. Sodelujejo: Stefan Doepner, Boštjan Drinovec, Miha Godec, Zoran Srdić Janežič, Maša Jazbec, Dominik Mahnič, Dmitry Morozov. **I. Č.**

Foto: Rudi Stopar, Hrani MNSZ

Manifestacije ob koncu vojne v Ljubljani, 10. maj 1945

Pomlad v Fotohiši Pelikan

V Galeriji Božena bo od 22. aprila 2025 na ogled fotografska razstava Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije *Odmevi zmage*: fotografije množic ob koncu druge svetovne vojne in napoveduje letošnjo osrednjo razstavo MnZC ter znanstveno konferenco ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne. Ljubitelji fotografske opreme Nikon pa si rezervirajte 14. maj 2025, ko bo v FHP potekal Nikonov dan novosti s predavanji Nikonovih ambasadov, Arneta Hodaliča in Nika Erika Neubauerja. Vabljeni! **U. T. Š.**

Prvih 30 let Otroškega muzeja Hermanov brlog

Veliki kulturni pok – Hermanov brlog – se je zgodil 7. marca 1995 in uvrščamo ga med pomembnejše mejnike v delovanju Muzeja novejša zgodovine Celje. Takrat smo odprli prvi in še vedno edini otroški muzej v Sloveniji.

Prepoznavni lik Hermana Lisjaka je ustvarila Jelka Reichman, njeno delo nadaljuje Suzana Senica. Muzej je namenjen otrokom, ki jim z avtorskimi in gostujočimi razstavami približujemo svet preteklosti, ki ga prepletamo s sedanjostjo. Otroci spoznavajo različne vsebine, ki krepijo zavedanje o pomenu dediščine in jim hkrati pomagajo razumeti svet. Ustvarjamo spodbudno in varno okolje za učenje, preživljanje prostega časa, ustvarjanje in igranje. Pri nas otroci spoznavajo tudi temeljne človekove in trajnostne vrednote, negujejo slovenščino in utrjujejo pravila bontona. Vse se spreminja. Tudi pristopi, metode in muzeološki koncepti, zato razstave postajajo vedno bolj interdisciplinarne in interaktivne. Otroke vabijo in nagovarjajo k lastnemu raziskovanju, spodbujajo otroško

radovednost, pogosto skozi veččutno igro. V 30 letih se je zvrstilo 19 avtorskih in 11 gostujočih razstav, ki si jih je ogledalo skoraj 394 tisoč obiskovalcev, na 24 gostovanjih doma in 8 v tujini pa še 218 tisoč. Poleg vodstev, ustvarjalnic, predstav, praznovanj rojstnih dni in počitniških druženj smo uresničili več tisoč idej različnih programov, povezanih s specifično razstav. Muzej je dostopen osebam z različnimi oviranostmi, je inkluziven in močno vpet v lokalno, nacionalno in mednarodno okolje. Generacije otrok so zrastle ob Hermanu Lisjaku. Trudili se bomo, da bo tako tudi v naslednjih tridesetih letih.

JOŽICA TRATEŠKI

Praznično leto Hermana Lisjaka

Kadilnik (dabqaad)

V muzeju kot ločen del zapuščine dr. Štefke Cobelj hranimo tudi okoli 160 predmetov, ki jim je bil pripisan zunajevropski izvor. Zbirka vključuje širok nabor predmetov, med katerimi prevladujejo ročno izdelani uporabni predmeti, kot so orodje, nakit, posodje in izdelki iz tekstila. Največ jih prihaja iz Afrike; teh je v zbirki okoli 50. Večina jih prihaja iz Somalije. Tej vzhodnoafriški državi pripada vsaj 32 predmetov. To število niti ni presenetljivo, če upoštevamo poklicno in strokovno delovanje Štefke Cobelj v Somaliji v osemdesetih letih prejšnjega stoletja.

V somalijskem jeziku se z izrazom dabqaad označuje kadilnik. Tipičen primer takšnega kadilnika je tu predstavljeni predmet. Tradicionalno se kadilnik uporablja za žganje kadila, mire in drugih vrst kadil. Somalijske ženske ga navadno uporabljajo po tem, ko počistijo hišo, da ima prijeten vonj. Nekateri to interpretirajo kot tradicionalni ritual očiščenja doma negativne energije. Kadilniki so narejeni iz vrste bele gline ali iz steatita. Vendar v literaturi večkrat naletimo na podatek, da so izdelani iz sepiolita (gre za vrsto magnezijevega silikata).

Kadilnik (dabqaad), druga polovica 20. stoletja, Somalija, morska pena, v. 16,6 cm, pr. 12 cm, C A 58

Trikotni amulet iz zbirke nakita Štefke Cobelj

Med nakitom, ki ga je umetnostna zgodovinarica in etnologinja Štefka Cobelj spomladi leta 1989 težko bolna predala PMC, so različni primeri ženskega in moškega nakita.

Med primeri, ki so bili izdelani primarno za okraševanje človekovega videza, so tudi takšni, pri katerih prevladuje predvsem družbeno-kulturno, duhovno in zgodovinsko ozadje. Mednje uvrščamo

Trikotni amulet z ohranjeno vsebino, 1934, provenienca ni znana, srebro, C KZ 468

tudi muslimanski obesek oziroma trikotni amulet z obeski. Trikotno oblikovani amuleti so zasnovani tako, da vsebujejo besedila ali snovi, kot so kadila in zelišča, včasih tudi dele oblačil svetnikov. Najdemo jih vključene v nakit ali se nosijo samostojno. Izdelani so iz zlata, srebra ali manj dragocenih materialov – trikotniki tvorijo zelo prepoznavno obliko amuleta in ščitijo pred zavistjo ali prinašajo blagoslov. Trikotno oblikovani kos v muzeju je še posebej dragocen, saj smo med njegovim čiščenjem in pripravo na razstavo presenečeni odkrili, da je njegova vsebina še v celoti ohranjena. Na vrhu ima drsni pokrov, ki se odpre s potegom zgornje zanke za obešanje, da nastane odprtina. Vanjo je bil skrbno vložen zapis s svetim izrekom iz Korana z letnico 1934, na podlagi česar lahko okvirno določimo čas nastanka. Poleg zapisa pa je v trikotni škatlici ohranjena tudi v zgiban bel kosček papirja zašita nit tkanine, ki morda izvira iz oblačila kakšnega svetnika. Oboje naj bi tistega, ki amulet nosi, ščitilo pred boleznimi, nesrečami in zlimi duhovi. V zaščitni muzejski embalaži je k amuletu priložen listek s kratkim opisom in pojasnilom, ki ga je glede na videz rokopisa naredila Milena Moškon, nekdanja muzejska kustosinja. **GABRIJELA KOVAČIČ**

Ta mineral je poznan tudi pod nemškim imenom Meerscham, slovensko morska pena, ker je zaradi svoje lahкотnosti in videza podoben peni. Primerek z enim ročajem se pogosto uporablja v Somaliji, Etiopiji in Džibutiju. Običajno so si somalijski kadilniki oblikovno podobni: podolgovati in na vrhu koničasti s širokimi odprtinami, kamor se položita oglje in kadilo. Ob straneh imajo več manjših odprtin v obliki solz, ki včasih spominjajo na cvetne liste.

DAVOR MLINARIČ

Irena Čerčnik

»Če z umetnikom pri razstavi vzpostaviš dialog, je sodelovanje zelo vznemirljivo«

Irena Čerčnik, kustosinja v Centru sodobnih umetnosti z nazivom muzejske svetovalke, je vso svojo kariero zvesta ustanovi, kjer je v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja začela poklicno pot. To dejstvo še zdaleč ne pomeni, da bi njeno delovanje in ustvarjanje v ustanovi bilo kaj manj razgibano ali da jo je z leti »objela« pretirana rutina. Nasprotno. Kot je ustanova šla skozi različne organizacijske oblike in je od novega leta iz Zavoda Celeia Celje prešla v Pokrajinski muzej Celje, se je tudi poklicno soočala z nenehnimi izzivi in spremembami na področju umetnosti.

Kakšni so bili vaši začetki kot kustosinja in kako ste se znašli v ustanovi, ki že dolga leta nosi ime Center sodobnih umetnosti?

V okviru dvopredmetnega študija sem študirala umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani in novinarstvo na FSPN (potem FDV). Čeprav sem iskala službo tudi v novinarstvu, je umetnost bila tista, ki me je najbolj navduševala, zato sem se želela zaposliti na tem področju. Kar v tistih časih, ob koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja, v smislu redne službe ni bilo najbolj obetavno. A imela sem srečo, ko sem se napotila na takratni Zavod za kulturne prireditve, pod okriljem katerega je deloval Likovni salon Celje, in pristopila do direktorice Alenke Domjan. Preprosto sem jo vprašala, če bi se v prihodnosti našlo kakšno delovno mesto zame, če potrebujejo koga za pomoč. Odziv je bil pozitiven. Z delom sem začela leta 1989, eno leto delala honorarno, potem sem se leta 1990 zaposlila in sem na tem delovnem mestu še danes.

Kako ste doživljali področje umetnosti v času študija, ko ste se zaposlili ter kasneje, ko ste postajali že izkušena kustosinja?

Vedno sem čutila neko navdušenje nad gledanjem podob. V osemdesetih letih je v umetnosti prevladoval medij, šlo je predvsem za kip in sliko. V devetdesetih

Foto: Maja Antončič

letih je prišlo do precejšnjih, kar fascinantnih sprememb, saj medij kot izrazno sredstvo ni imel več takšne veljave. Bolj pomembno je postalo tisto, kar umetniško delo sporoča, od kod črpa, na kaj se nanaša in podobno. Umetnost je stopila iz hermetičnih okvirjev in se začela ukvarjati z družbenimi vprašanji.

Kaj so v vsebinskem smislu največji izzivi, s katerimi se soočate pri svojem delu, ko pripravljate razstave in druge projekte?

Največje izzive vidim v odpiranju vprašanj, ki niso toliko v središču družbene pozornosti in posameznikov. Zame je bilo najbolj intrigantno in največje veselje ukvarjati se s temami, pred katerimi si zatiskamo oči. Na primer vprašanje nenehnih vojnih konfliktov, ki smo jim priča v različnih delih sveta. Razstava Kontinuiteta je recimo celostno naslavljala tematiko vojne in konfliktnih situacij. Zanima me tudi tematika smrti, ki je še vedno tabuizirana, kot da se nam ne bo nikoli zgodila. Prav tako vprašanja ženske emancipacije, vloge ženske v patriarhalni družbi in podobno. Ko smo leta 2005 dobili v upravljanje Galerijo Račka, smo še posebej začeli odpirati feministična vprašanja, vprašanja identitet ...

Kako pa poteka interakcija z umetniki, s katerimi kot kustosinja sodelujete pri postavljanju razstav?

Največji izziv je zagotovo postavljanje samostojne razstave nekemu umetniku. Da uspeš doseči, da je umetnik odprt, da skupaj zgradita neko zgodbo, predstavitev, vzpostavita dobro sodelovanje. Tega je bilo kar precej v minulih desetletjih. Če se ozrem v zadnje obdobje, sva lani res dobro sodelovali s Keiko Miyazaki, japonsko umetnico, ki že vrsto let živi v Celju. Skupaj sva pripravili razstavo V hudičevi luknji, pri kateri je vsebinsko šlo za štiri projekte. Tematiko razstave sva razvijali od začetka do konca, v dialogu, kar je vznemirljiva in ustvarjalna oblika sodelovanja. So pa seveda tudi umetniki, ki imajo že od vsega začetka svojo vizijo, kaj želijo z razstavo, in sledijo predvsem svoji predstavi, takrat pa interakcije in sodelovanja ni v tolikšni meri.

Vaš zadnji projekt je ...

... razstava, ki zadeva enormni razmah tehnologije umetne inteligence, ki vsekakor kroji našo sedanjost že danes, bo pa zagotovo korenito preoblikovala našo prihodnost. Razstava Umetno, naravno in ekosistem zaupanja, ki je na ogled od 10. aprila, izpostavlja aktualne tendence v polju raziskovalne umetnosti, umetniške projekte, ki vključujejo robotiko. Gre za projekte, ki so na stičišču med umetnostjo, znanostjo in tehnologijo.

ROBERT GORJANC

Fotografija brez meja: vključevanje, dostopnost in mednarodna povezanost

Za uresničevanje sodobne definicije muzejev, ki narekuje odprtost za javnost, dostopnost, vključevanje, spodbujanje raznovrstnosti in trajnostni razvoj, si prizadevamo tudi v FHP in fotografski galeriji Božena, kjer hkrati sledimo njenemu načrtovanemu poslanstvu.

Po predstavitvi fotografije Marije Braut smo marca 2025 postavili na ogled fotografska dela 53 članov Fotokluba Zagreb, katerega vidna članica je bila tudi Brautova. Pred tem smo se posvetili lokalni fotografski sceni z razstavo Celjanke Andreje Ravnak Valovanje: Tkanina agrarne krajine, kjer je bila med drugim razstavljena tudi zmagovalna popotniška fotografija na svetu za leto 2023. Februarja 2025 smo odprli inkluzivno fotografsko razstavo Nevidni svet s pomenljivim sloganom: Razstava, ki je ni treba videti, ampak doživeti. Namen razstave je bil omogočiti osebam s slepoto in slabo-

Nastop igralka Metke Pavšič na otvoritvi razstave Nevidni svet

vidnostjo, da s pomočjo reliefnih natisov, brajice in zvočnih opisov na popolnoma nov način doživijo razstavljen fotografije svetovno znanih fotografov. Videčim pa smo z očali, ki simulirajo različne okvare vida, obogatili izkušnjo in jim približali svet slepih in slabovidnih.

Ob aktualnih razstavah je zaživel tudi kabinet FHP. V njem smo predstavili knjigo Gnezda, v sodelovanju s fotografskima društvoma SVIT in Digitalnim foto klubom organizirali predavanje Roberta Gajška o IR fotografiji ter pogovorni večer z aktualnim zmagovalcem prestižnega fotografskega natečaja Sony, Matjažem Šimicem.

URŠKA TODOSOVSKA-ŠMAJDEK

Mamut po mamutu

Kdo ne pozna mamuta iz Nevelj pri Kamniku? Najbolj popolno ohranjen skelet te ogromne prazgodovinske živali pri nas je danes razstavljen v Prirodoslovnem muzeju Slovenije.

Po naključnem odkritju 14. marca 1938 so stekla za tisti čas izredno moderna in natančna izkopavanja, ki so povzročila izredno zanimanje javnosti za odkritje. Razstava Medobčinskega muzeja Kamnik avtorice Janje Železnikar, ki so jo pripravili leta 2008 ob 70. obletnici odkritja, nam na desetih panojih razkriva zgodovino in potek raziskav v Nevljah ter obenem tudi razvoj in razprostranjenost teh impre-

sivnih, a danes žal izumrlih živali. Čas in razmere v obdobju zadnje pleistocenske poledenitve v Evropi so prikazani tudi skozi perspektivo našega prednika – ledenodobnega lovca. Predstavljeno je, kaj je lovil, jedel, kako se je oblačil in kakšna orodja in predmete je uporabljal v vsakdanjem življenju. Med razstavljenim gradivom so tudi pisma dr. Frana Kosa, ki je vodil raziskave in izkopavanje mamutovega skeleta, poslana enemu najpomembnejših strokovnjakov za obdobje ledene dobe pri nas, dr. Srečku Brodarju. Poleg panojev in dokumentov bodo na ogled tudi ostanki skeletov mamutov ter drugih ledenodobnih živali, ki se sicer že desetletja nahajajo v zbirki Pokrajinskega muzeja Celje, a so zelo redko na ogled.

JURE KRAJŠEK

Arhiv Prirodoslovnega muzeja Slovenije

Izkopavanje mamuta v Nevljah pri Kamniku marca 1938

Pogled od zunaj

Hermanov brlog je več kot muzej, je učilnica z vsemi čuti

Že dvanajsto šolsko leto poteka program, ki nastaja v sodelovanju Gimnazije Celje - Center in Muzeja novejšje zgodovine Celje in je namenjen predšolskim otrokom.

Kot učiteljico na programu predšolska vzgoja me spremlja misel, kako naučeno znanje prenesti v prakso. Tako je nastala ideja, da bi vsak mesec izvajali eno dejavnost v Hermanovem brlogu; nastal je ustvarjalno-doživljajski program za predšolske otroke. Program poteka od oktobra do aprila, dijaki in njihovi mentorji se predstavijo s tremi avtorskimi pravljicami. V okviru odprtega kurikulumu učitelji na Gimnaziji Celje - Center izvajajo več modulov: naravoslovje, matematika, glasba, likovna umetnost, šport, ples, tuj jezik za otroke, družboslovje ... Tako npr. v okviru modulov matematika za otroke in jezikovno izražanje otrok nastajajo različne družabne igre. Te igre smo razstavili v Hermanovem brlogu in tako s povratnimi informacijami izvedeli, kaj je treba pri igri izboljšati.

Pravljica Zajčkova rojstnodnevna zabava, uprizorjena z dijaki predšolske vzgoje

Ponosna sem, da imamo v Celju otroški muzej, ki ponuja otrokom odprte roke pri raziskovanju, druženju in igranju. Za dijake predšolske vzgoje so nam tam vrata vedno odprta. Dijaki drugega in tretjega letnika izvajajo delavnice. Pri tem se dijaki »stopijo« z otroki in tudi sami se z veseljem poigrajo in raziskujejo. Poleg dijakov so v program vključeni tudi moji sodelavci. Vzgojitelji v vrtcih so veseli, ker je naš program izobraževalne narave; v delavnicah dobijo nove ideje, se izobražujejo in v vrtčevski prostor vnašajo nove kreativne vsebine. Tudi v naslednjih letih se bomo trudili, da program ostane triangelska vez: Gimnazija Celje - Center, vrtni, Hermanov brlog. Zaključila bom z željo, naj otroška mladost raste ob knjigah, druženjih, igrarijah, obiskih Hermanovega brloga in drugih muzejev.

BARBARA ARLIČ KERSTEIN

Pokrajinski
muzej Celje

Muzejski trg 1,
Celje

Trg Celjskih
knezov 8,
Celje

Pokrajinski muzej Celje

SAVINJA V VALOVH SKRITE ZGODBE

NOVO V MUZEJSKI TRGOVINI!

Muzej novejše
zgodovine Celje

Prešernova ul. 17
Celje

NOVA KOLEKCIJA ob razstavi KONEC VOJNE, ŽIVEL MIR!

OGLEJTE SI
BOGATO
PONUDBO
MUZEJSKE
TRGOVINE

UNIKATEN TISK
RAZLIČNI KROJI
100% BOMBAŽ

mnr
muzej novejše zgodovine celje

Foto: Andraž Purg

Ob 40-letnici blagovne znamke Thaler je v galeriji MnZC svoje unikatne kreacije predstavljala modna oblikovalka Jolanda Thaler.

Foto: Andraž Purg

Muzej novejšje zgodovine Celje je na osrednji proslavi Mestne občine Celje ob slovenskem kulturnem prazniku za obnovo Fotohiše Pelikan prejel priznanje celjske zvezde.

Foto: Marija Počivavšek

S podpisom pisma so dr. Tonček Kregar (MnZC), dr. Tanja Ozvatič (Celjska Mohorjeva družba) in dr. Darja Koter (Akademija za glasbo UL) izrazili namero o sodelovanju pri izdaji monografije o zgodovini Mladinskega pevskega festivala Celje avtorice dr. Darje Koter.

Foto: Nataša Zmaher

V Pokrajinskem muzeju Celje smo na ogled postavili medmuzejsko razstavo Dediščina in moč mitov, ki nadaljuje svojo pot po slovenskih muzejih.

Foto: Jure Krajnc

Prvi mož Republike Slovenije Aleš Musar si je v Pokrajinskem muzeju Celje ogledal razstavo o vzhodnoazijskih predmetih.

Foto: Urška Todorovska-Smajdek

V Fotohiši Pelikan se je z dr. Jernejo Ferlež o njenem literarnem prvencu *Gnezda* pogovarjal dr. Tonček Kregar.

Foto: Center sodobnih umetnosti

Učenke in učenci IV. osnovne šole med ustvarjanjem na delavnici v Galeriji sodobne umetnosti.

Foto: Ana Stražar

Na slovenski kulturni praznik, 8. 2. 2025, je Center sodobnih umetnosti v Likovnem salonu odprl razstavo Prisotnost Mojce Senegačnik.

Nagradno vprašanje:

Katerega leta je bil v Nevljah pri Kamniku odkrit mamut?

Odgovor

Ime in priimek

Naslov

Odgovore pošljite do ponedeljka, 12. maja 2025, na naslov Pokrajinski muzej Celje, Trg Celjskih knezov 8, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z darilom iz naše muzejske trgovine in z dvema brezplačnima vstopnicama. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti. Osebnostne podatke nagrajencev bomo uporabili izključno za namen obveščanja o nagradni igri.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Slavko Krajnc**, **Mateja Zupanc** in **Mateja Ramšak**, vsi iz Celja. Nagrade vas čakajo v muzejski trgovini Muzeja novejšje zgodovine Celje.